

Boxholms kommun
Kultur- och turismnämnden
Box 79
590 10 BOXHOLM

FÖRSLAG KULTURSTIPENDIAT

2008-04-28

BOXHOLMS KOMMUN KOMMUNSTYRELSEKONTORET	
2008 -04- 29	
Diarienumr. 2008. 093	Diarietplanbeteckn. 867
Handläggare Kultur- o turismnämnden	

Boxholms Orienteringsklubb
Väderstadsvägen 5
590 12 BOXHOLM

Förslag om att kommunens kulturstipendium 2008 tilldelas Klas Johansson.

Boxholms Orienteringsklubbs styrelse har beslutat att föreslå Klas Johansson som årets kulturstipendiat i Boxholms kommun.

Vi tycker att han "tjänat ihop" till denna utmärkelse under många år samtidigt som det känns extra aktuellt att just i år hylla Klas.

Framför allt med tanke på vinterns alla tiders publikrekord på Söndagsturerna.

Klas Johansson är en medelålders man som sedan tioåret är tillbaka bor med sin familj i samhället Sommen efter att dessförinnan ha bott i Boxholm, där han är född och uppvuxen. Han jobbar som industrielektriker på Ovako Steel.

Klas har ett stort intresse för lokal kulturhistoria och han är också en sann naturälskare. Inte minst är han otroligt intresserad av gamla kartor. I Boxholms orienteringsklubb och i Föreningen Krafttaget har han på ett aktivt sätt kommit att odla sina intressen genom att vara noggrann organisatör och drivande kraft för uppskattade arrangemang som samlat deltagare långt utanför dessa båda föreningars krets.

Det är framför allt fyra saker som vi förslagsställare från orienteringsklubben vill lyfta fram som meriteringsgrund för Klas som stipendiatkandidat.

**Det första och viktigaste är att han varit idégivaren till, samt fältarbetaren och organisatören bakom Boxholms OK:s och Krafttagets söndagsutflykter för allmänheten på vintrarna till olika torp och framför allt ödetorp runt omkring Boxholm.
Tidigare benämnt torpturerna numera söndagsturerna.**

Dessa utflykter inleddes vintern 2001/2002 och varje vinter har cirka 15 platser besökts under lika många söndagar. Klas Johansson har gjort urvalet av platser.

Med hjälp av mycket detaljerade gamla häradskartor från 1870-talet, och eget detektivarbete i terrängen, har han lokaliserat fullständigt bortglömda och igenväxta lämningar efter torp.

Det har presenterats fakta och skrönor om torpen. Birger Ekström och framför allt Gunilla Kindberg har varit till ovärderlig hjälp med researcharbetet.

För två vintrar sedan övergavs det lite beränsande torpkonceptet och namnändringen skedde. Sedan dess har Klas istället valt ut allmänt vackra eller andra intressanta platser i naturen, samtidigt som han engagerat berättare som fått välja ämne fritt. Förändringen har ökat ett redan stort intresse ytterligare. Den gångna säsongen har besöksantalet legat stadigt mellan 60 och 90 personer med en toppnotering vid Simmarp dagen före julafton, cirka 120 personer letade sig då långt ut i skogen. Mycket har fortsatt att kretsa kring gamla tider och de spår av tidigare mänsklig aktivitet som funnits just på den utvalda platsen, torp eller något annat. Om inte berättaren i sitt tal uppehållit sig vid det har oftast Klas själv inlett med att säga något om den aktuella platsen och dess historia. Ibland har också samlingspunkten fortsatt att vara ett ödetorp, som Simmarp, eller motsvarande.

2008-04-29 Kopier Lena Johansson

Genom dessa samlingar, som nu pågått i sju år, har de församlade inte bara fått sig till livs historier om enskilda människoöden, de har också fått veta vad det varit för skillnad på torpare och backstugesittare, de har fått höra utläggningar om både soldatens, banvaktens och statarens liv och leverne, med mera, med mera.

Dessa mångåriga insatser för att på ett lättillgängligt sätt lyfta upp gamla torps och ödatorps historia ur glömskans hav gör ensamt i sig Klas Johansson till en värdig stipendiekandidat. Särskilt som han lyckats kombinera kulturhistorian med naturupplevelser och social samvaro för en bred allmänhet.

Det är dock inte bara vid dessa söndagssamlingar runt en värmande brasa som Klas Johansson bidragit till att små fragment av vår lokala historia spritts i vida kretsar.

Han har också under en följd av år varit primus motor för orienteringsklubbens natur- och kulturvandringar, varje år arrangeras det några stycken sådana, med besök av milstenar, väghållningsstenar, varggropar, torp (förstås!), ja, till och med gamla dass har utgjort studieobjekt.

Klas har vidare, sedan 2004, blivit en viktig och entusiastisk kugge i maskineriet kring uppsättning av minnestavlor vid gamla torpställen i Ekeby församling, ett åtagande som är gemensamt för Boxholms OK, Ekeby Hembygdsförening och Föreningen Krafttaget. Klas och hans far Lennart Johansson representerar orienteringsklubben i den för föreningarna gemensamma torpkommittén. Under 2007 skedde utmärkning av det 100:e torpet. Alla är genom Klas försorg inlagda på en digitaliserad karta.

Klas plattform för sitt natur- och kulturengagemang i orienteringsklubben är i övrigt som sammankallande i klubbens trivselkommitté.

Tilläggas kan att Klas Johansson gjort väldigt stora insatser för orienteringsklubben på andra sätt än sådant som har direkt koppling till kulturhistoria, bland annat som mycket uppskattad klubbtidningsredaktör under 16 år och som drivande och nydanande kraft i arbetet med motionsaktiviteten Naturpasset.

Vi vill också sist men inte minst lyfta fram en insats från Klas sida som inte har någon koppling till orienteringsklubben. Det handlar om hans uppdrag som sekreterare och framför allt webbmaster hos Föreningen Krafttaget.

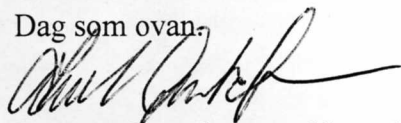
Krafttagets hemsida har både blivit en guldgruva för ortsbor och ett föredöme för andra kultur- eller lokalhistoriska föreningar runt om i Östergötland. Ett exempel på det senare är att Kulturarv Östergötland anlitat Klas som föredragshållare i åtminstone en annan kommun, Kisa. Klas digitalisering och strukturering av gamla fotografisamlingar måste särskilt nämnas vilket gjort att det för Boxholmsborna i dag finns ett enormt historiskt bildarkiv åtkomligt för gemene man. Klas är en person som både insett betydelsen av att dokumentera och arkivera liksom han insett vilket värde det har att ta IT-tekniken till hjälp i detta arbete.

Söndagsturerna, natur- och kulturvandringarna, torputmärkningen samt hemsidan, fyra goda skäl för att ge Klas Johansson årets kulturstipendium, en trägen arbetare i den lokalhistoriska vingården.

Vi står givetvis till tjänst med eventuellt övriga upplysningar eller förtydliganden.

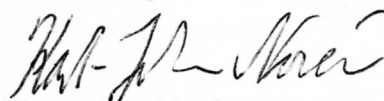
Med hopp om att vårt förslag ska bli välvilligt behandlat.

Dag som ovan.

Lennart Gustafsson, ordförande BOK

Tele 581 36

Karl-Johan Norén, vice sekreterare BOK

Tele 511 48